

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

Utveckling av grunderna för talan i Högsta domstolens mål nr B 1104-21

Överklagandet

Den 23 februari 2021 överklagade jag Hovrätten för Nedre Norrlands dom av den 26 januari 2021 i mål nr B 382-19 till Högsta domstolen. I överklagandet yrkas att Högsta domstolen ska undanröja hovrättens dom i den del som avser avvisande av åtalet för miljöbrott under perioden april 2016 – 14 december 2016 och i den delen visar målet åter till hovrätten för erforderlig handläggning. Jag har beviljats anstånd med att utveckla grunderna för överklagandet till och med den 12 mars 2021.

Bakgrund

K åtalades den 12 oktober 2018 för miljöbrott. Enligt åtalet hade K bl.a. uppsåtligt eller av oaktsamhet under tiden april 2016 – 14 december 2016 på sin fastighet förvarat ett stort antal uttjänta fordon på ett sätt som kunnat medföra en förorening som är skadlig för människors hälsa, djur eller växter i en omfattning som inte har ringa betydelse.

Tingsrätten dömde den 20 februari 2019 K för miljöbrott i nu aktuell del.

Efter att K överklagat tingsrättens dom avvisade hovrätten åtalet i den del som avsåg miljöbrott under perioden april 2016 – 14 december 2016.

Hovrätten noterar att det rör sig om 15 uttjänta fordon som K förvarat på sin fastighet och som dokumenterats av bygg- och miljönämnden i oktober 2016. Vidare noteras att bygg- och miljönämnden den 15 december 2016 förelade K att vid vite om 2 000 kronor per fordon frakta bort de 15 uttjänta fordonen från fastigheten. Tingsrätten, Mark- och miljödomstolen, dömde ut vitet och den domen vann laga kraft den 9 februari 2019.

Hovrätten uttalar att frågan i målet är om den lagakraftvunna domen om utdömt vite utgör hinder mot en straffrättslig prövning av åtalet som innefattar påstående om miljöbrott genom förvaring av samma fordon.

Hovrätten uttalar att av 29 kap. 11 § miljöbalken följer att om ett vitesföreläggande överträtts ska det inte dömas till straffansvar för en gärning som omfattas av föreläggandet. Till detta kommer att viten av aktuellt slag enligt hovrättens mening utgör straff i EU-stadgans och Europakonventionens mening. Föreläggande av vite innebär alltså i europarättslig mening att ett straffrättsligt förfarande inletts, vilket innebär att ett vitesföreläggande utgör hinder mot åtal för miljöbrott för en åtgärd som omfattas av föreläggandet. Enligt hovrätten är det vid bedömningen av om vitesförfarandet utgör hinder för att döma till ansvar för miljöbrott av betydelse om det påstådda miljöbrottet och förfarandet som vitesföreläggandet grundar sig på härrör från identiska fakta eller från fakta som i allt väsentligt är desamma. Det blir därmed viktigt att pröva om det aktuella händelseförloppet som ligger till grund för åtalet och för vitesföreläggandet är ett och samma eller om det kan delas upp i tid och rum. Hovrätten fortsätter på följande vis.

Åtalet för miljöbrottet innefattar ett påstående om förvaring. Uttrycket förvarar är avsett att beskriva en pågående verksamhet (jfr NJA II 1981 s. 314 ff). I sådana fall då gärningsmannen har tillfört material vid flera tillfällen, olika material eller har haft rådighet över förvaringsplatsen kan det vara fråga om gärningar av samma slag i tiden efter varandra men som kan delas upp i tid och material utifrån tiden för när materialet tillförts förvaringsplatsen.

Det har i målet inte kommit fram annat än att K själv ställt upp fordonen på sin fastighet, att de funnits där en längre tid och att han har flyttat runt fordonen på fastigheten. Brottspåståenden bygger således på att han förvarat 15 uttjänta fordon under perioden april – 14 december 2016. Vitesföreläggande grundar sig i att det den 15 december 2016 på Ks fastighet fanns dessa 15 uttjänta fordon. Såvitt framgår av utredningen har fordonen inte bytts ut och några ytterligare uttjänta fordon har inte heller tillförts fastigheten mellan den åtalade brottstiden och tiden för vitesföreläggandet utan avser exakt samma fordon. Såväl första delen i åtalet för miljöbrott som vitesföreläggandet hänför sig således till förvaring genom innehav av samma uttjänta fordon på fastigheten. Överträdelserna är därmed oupplösligen förbundna med varandra i tid, rum, material som avsetts samt lika avseende handlingssätt. Brottspåståendet och vitesföreläggandet bygger därmed på samma faktiska omständigheter som gjorts gällande mot K. Det innebär att hela förvaringen av de 15 fordonen – både under brottstiden och under vitesföreläggandetiden – i europarättslig mening utgör samma brott och får därmed enligt principen om ne bis in idem inte ligga till grund för straffansvar två gånger.

Eftersom vitet grundat på vitesföreläggandet dömts ut och domen fick laga kraft den 9 februari 2019 utgör det numera hinder mot åtalet i den del det avser förvaring av uttjänta fordon. Åtalet för miljöbrott i denna del ska därför avvisas.

Grunder för överklagandet, m.m.

Reglerna om miljöbrott och vite

Enligt 29 kap. 1 § första stycket 2 miljöbalken döms den för miljöbrott som med uppsåt eller av oaktsamhet förvarar ett ämne eller hanterar avfall på ett sätt som kan medföra en förorening som är skadlig för människors hälsa, djur eller växter i en omfattning som inte har ringa betydelse eller som kan medföra någon annan betydande olägenhet i miljön.

Av 29 kap. 11 § tredje stycket miljöbalken följer att om ett vitesföreläggande har överträtts och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om att döma ut vitet, döms det inte till ansvar för en gärning som omfattas av föreläggandet. Bestämmelsen fick sin nuvarande lydelse genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2021. Enligt den dittills gällande lydelsen skulle, om ett vitesföreläggande hade överträtts, inte dömas till ansvar för en gärning som omfattades av föreläggandet. I propositionen till lagändringen uttalas följande i författningskommentaren (se prop. 2020/21:27 s. 98).

Tredje stycket reglerar situationen att ett vitesföreläggande har överträtts som samtidigt innebär att en straffbar gärning har begåtts. Bestämmelsen syftar till att förhindra att någon prövas två gånger för samma sak på ett sätt som kan strida mot dubbelprövningsförbudet. Om ett vitesföreläggande har meddelats, t.ex. ett föreläggande om att upphöra med ett visst agerande, och föreläggandet inte följs, kan tillsynsmyndigheten välja att ansöka om att vitet döms ut. Det faktum att föreläggandet inte följs kan samtidigt innebära en överträdelse av denna balk. Bestämmelsen förtydligas på så sätt att omständigheten att ett föreläggande har beslutats inte utgör hinder för straffrättsligt ansvar. Den avgörande tidpunkten för när hindret uppkommer är i stället tidpunkten då en domstolsprocess inleds om att döma ut vitet. Bestämmelsen utgör en ansvarsfrihetsregel men fungerar samtidigt som ett hinder mot åtal.

Enligt 26 kap. 9 § första stycket miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Av 26 kap. 14 § första stycket miljöbalken följer att beslut om förelägganden eller förbud får förenas med vite.

I 2 § tredje stycket lagen (1985:206) om viten stadgas att när vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte föreläggas förrän det tidigare föreläggandet har vunnit laga kraft. Ett sådant nytt vite föreläggs ofta med ett förhöjt belopp (se Lavin, Rune, Viteslagstiftningen, JUNO, kommentaren till 2 § under rubriken Kravet att ett tidigare föreläggande ska ha vunnit laga kraft).

Rune Lavin konstaterar att Lagrådet under lagstiftningsarbetet med viteslagen hade framhållit att svensk rätt intar den ståndpunkten, att det inte bör vara möjligt att ingripa med straff och vitespåföljd mot samma förfarande. Lagen borde därför enligt Lagrådet innehålla en bestämmelse på denna punkt. Departementschefen var emellertid inte beredd att tillgodose Lagrådets önskemål. Tillräcklig ledning beträffande hur den aktuella frågan i allmänhet bör bedömas ansågs kunna hämtas från NJA 1982 s. 633 där Högsta domstolen uttalat att det är en allmän princip att vite inte kan föreläggas när straff är utsatt, om inte undantag från principen följer av särskilda författningar. I målet var de åtgärder som avsågs med det framställda yrkandet om vitesförbud också belagda med straff. Lavin uttalar vidare att det stundom i det särskilda fallet kan vara svårt att fastställa om gärningsidentitet verkligen föreligger. Den gärning som är straffbelagd måste vara identisk med den som vid överträdelse av det vites-sanktionerade föreläggandet skulle ha föranlett utdömande av vitespåföljd. Det ska föreligga överensstämmelse både i tiden och i rummet. Det anses exempelvis gå för sig att vitesföreläggandet används för att framtvunga en engångsprestation, vars uteblivna fullgörelse under en tidigare tidsperiod varit straffbelagd. I detta fall är underlåtenheten att i rätt tid fullgöra prestationen belagd med straff, medan vid fortsatt underlåtenhet vitesföreläggandet tillgrips för att framtvunga prestationen. Straffhotet har då spelat ut sin roll, varför möjligheten att förelägga den enskilde vite kommer att bli den enda effektiva utvägen att få denne att fullgöra sin prestationsskyldighet. Föreläggandets utformning kan spela en viss roll för bedömningen av frågan om gärningsidentitet. Vanligt är att i straffbestämmelsen föreskrivs straff för den som utan myndighets tillstånd nyttjar en viss anordning eller vidtar en viss åtgärd. En myndighet är då förhindrad att meddela ett förbud vid vite att nyttja en sådan anordning eller vidta en sådan åtgärd som avses i straffbestämmelsen. Däremot är myndigheten trots straffbestämmelsen behörig att meddela ett vitesföreläggande om undanröjande av de anordningar som uppförts utan tillstånd. Föreläggandets föreskrifter har i detta fall en annan innebörd än föreskrifterna i straffstadgandet. Medan föreläggandets föreskrifter avser att få till stånd rättelse i vad som olagligen skett, stadgar lagregeln straff för underlåtenheten att inhämta en myndighets tillstånd till företaget. Lavin konstaterar att i rättspraxis har under senare år artikeln 4.1 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll om att ingen får lagföras eller straffas två gånger för samma brott (ne bis in idem) tilldragit sig stor uppmärksamhet. Vad gäller den situation som nu diskuterats är det dock inte fråga om lagföring eller bestraffning för ett och samma brott. Detta då ett beslut om vitesföreläggande inte kan likställas med ett ådömande av straff för en begången förseelse. Däremot är det tänkbart att, om ett utdömt vite avser ett visst förfarande som även är att betrakta som ett brott, båda påföljderna inte kan kumuleras. Detta skulle nämligen kunna anses strida mot den nämnda artikeln i tilläggsprotokollet (se a.a. kommentaren till 2 § under rubriken Förhållandet mellan vite och straff).

Ne bis in idem

I artikel 4 i protokoll nr 7 till Europakonventionen stadgas att ingen får lagföras eller straffas på nytt i en brottmålsrättegång i samma stat för ett brott för vilket han redan blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat. I EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna finns motsvarande bestämmelse i artikel 50. Här stadgas att ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i unionen genom en lagakraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen. Av artikel 52.3 i rättighetsstadgan framgår att i den mån som stadgan omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av Europakonventionen ska de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Bestämmelsen hindrar emellertid inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.

Artikel 6 i Europakonventionen behandlar rätten till en rättvis rättegång. När det gäller brottmål anges i artikel 6:3 vilka minimirättigheter den som blivit anklagad för brott har. Begreppet ”anklagelse för brott” i artikel 6 är autonomt och ska således ges en självständig och allmängiltig tolkning. Begreppen ”lagföring” och ”straff” enligt artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet ska tolkas med utgångspunkt i begreppen ”anklagelse för brott” och ”straff” i artikel 6.

Europadomstolens praxis beträffande artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet uppvisade under en rad år brister när det gäller tydlighet vilket innebar att stadgandet blev allt mer svårtolkat. Bristerna avsåg i första hand frågan om vad som enligt det aktuella stadgandet är att anse som samma brott. I Sverige uppmärksammades problematiken främst genom att systemet med dubbla sanktioner på skatteområdet kom att ifrågasättas. Det oklara rättsläget föranledde Europadomstolen att pröva en fråga om ne bis in idem i stor sammansättning (”Grand chamber”). Prövningen utmynnade i avgörandet Zolotukhin mot Ryssland (dom den 10 februari 2009).

I Zolotukhin mot Ryssland uttalade Europadomstolen följande om vad som avses med samma brott.

80. The Court considers that the use of the word “offence” in the text of Article 4 of Protocol No. 7 cannot justify adhering to a more restrictive approach. It reiterates that the Convention must be interpreted and applied in a manner which renders its rights practical and effective, not theoretical and illusory. It is a living instrument which must be interpreted in the light of present-day conditions (-.-). The provisions of an international treaty such as the Convention must be construed in the light of their object and purpose and also in accordance with the principle of effectiveness (-.-).

81. The Court further notes that the approach which emphasises the legal characterisation of the two offences is too restrictive on the rights of the individual, for if the Court limits itself to finding that the person was prosecuted for offences having a different legal classification it risks undermining the guarantee en-

shrined in Article 4 of Protocol No. 7 rather than rendering it practical and effective as required by the Convention (-.-).

82. Accordingly, the Court takes the view that Article 4 of Protocol No. 7 must be understood as prohibiting the prosecution or trial of a second "offence" in so far as it arises from identical facts or facts which are substantially the same.

83. The guarantee enshrined in Article 4 of Protocol No. 7 becomes relevant on commencement of a new prosecution, where a prior acquittal or conviction has already acquired the force of *res judicata*. At this juncture the available material will necessarily comprise the decision by which the first "penal procedure" was concluded and the list of charges levelled against the applicant in the new proceedings. Normally, these documents would contain a statement of facts concerning both the offence for which the applicant has already been tried and the offence of which he or she stands accused. In the Court's view, such statements of fact are an appropriate starting-point for its determination of the issue whether the facts in both proceedings were identical or substantially the same. The Court emphasises that it is irrelevant which parts of the new charges are eventually upheld or dismissed in the subsequent proceedings, because Article 4 of Protocol No. 7 contains a safeguard against being tried or being liable to be tried again in new proceedings rather than a prohibition on a second conviction or acquittal (compare paragraph 110 below).

84. The Court's inquiry should therefore focus on those facts which constitute a set of concrete factual circumstances involving the same defendant and inextricably linked together in time and space, the existence of which must be demonstrated in order to secure a conviction or institute criminal proceedings.

I NJA 2013 s. 502 uttalade Högsta domstolen beträffande Zolotukhin mot Ryssland att enligt Europadomstolens synsätt ska tolkningen och tillämpningen inte vara restriktiv; konventionens rättigheter ska vara effektiva och möjliga att utöva i praktiken. Artikel 4 måste så förstås att den förhindrar lagföring och dom för ett andra brott i den mån som detta härrör från identiska fakta eller från fakta som i allt väsentligt är desamma som beträffande det första brottet. Prövningen ska utgå från vad som bildar en uppsättning konkreta fakta som berör samma svarande och är oupplösligt förbundna med varandra till tid och rum. Vidare uttalas att rättsläget i ett senare avgörande har sammanfattats på så sätt att en jämförelse ska göras med utgångspunkt enbart i de faktiska omständigheter som åberopas och med bortseende från den rättsliga beteckning som brotten har i nationell rätt. Bedömningen enligt artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet har kommit att ta sikte på gärningen snarare än på brottet (se p. 19-21).

I domen konstaterade Högsta domstolen att lagstiftaren tidigare bedömt att artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet inte hindrade ordningen med ett administrativt förfarande för skattetillägg och ett straffrättsligt förfarande, när någon har lämnat en oriktig uppgift. Det centrala var enligt regeringen att de båda sanktionerna byggde på olika subjektiva förutsättningar och att skattebrotten förutsatte uppsåt eller grov oaktsamhet medan skattetillägg skulle tas ut om felaktigheten inte var ursäktlig. Sanktionerna ansågs också ha olika syften (se

prop. 2002/03:106 s. 102 ff. och bet. 2002/03:SkU16 s. 11 f.). Högsta domstolen konstaterade att mot bakgrund av domen Zolotukhin mot Ryssland och efterföljande domar från Europadomstolen kunde denna tolkning inte längre upprätthållas. Bedömningen ska i stället riktas in på de faktiska omständigheter som åberopas mot den enskilde och inte på frågan om förfarandena har olika syften eller om två olika nationella regler bygger på olika subjektiva rekvisit (se p. 15 och 22).

Min bedömning

Åtalet mot K avser att han under tiden april 2016 – 14 december 2016 på sin fastighet förvarat ett stort antal (15) uttjänta fordon på ett sätt som kunnat medföra en förorening som är skadlig för människors hälsa, djur eller växter i en omfattning som inte har ringa betydelse.

Som framgår av hovrättens dom beslutade bygg- och miljönämnden den 15 december 2016 att förelägga K att, senast ett halvår efter beslutet vunnit laga kraft, vid vite om 2 000 kronor per fordon frakta bort de 15 uttjänta fordonen till en behörig mottagare av uttjänta fordon. Mark- och miljödomstolen har dömt ut vitet och domen har vunnit laga kraft.

Hovrätten har ansett att den lagakraftvunna domen om att döma ut vitet utgör hinder mot att pröva åtalet för miljöbrott. I likhet med hovrätten anser jag att ett utdömt vite får anses utgöra ett straff i den mening som avses i Europakonventionen och EU:s rättighetsstadga. Den centrala frågan i målet blir då om vitesdomen och åtalet avser ”samma brott” i den mening som avses i europarätten.

I Zolotukhin mot Ryssland uttalar Europadomstolen att utgångspunkten för bedömningen av om det är fråga om samma brott ska tas i handlingarna (”documents”) i de två förfarandena. Artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet till Europakonventionen hindrar lagföring och dom för ett andra brott i den mån som detta härrör från identiska fakta eller från fakta som i allt väsentligt är desamma som beträffande det första brottet. Prövningen ska utgå från vad som bildar en uppsättning konkreta fakta som berör samma svarande och är oupplösligt förbundna med varandra till tid och rum. Bedömningen ska således riktas in på de faktiska omständigheter som åberopas mot den enskilde och tar sikte på gärningen snarare än brottet.

Inledningsvis kan konstateras att det är samma 15 uttjänta fordon som förekommer i såväl åtalet som vitesförfarandet. Men detta förhållande är självfallet inte tillräckligt för att det ska anses vara fråga om samma brott. Jämförelsen ska avse gärningarna i de båda förfarandena, dvs. de faktiska omständigheter som åberopas mot K och som kan utlösa straff respektive förpliktande att betala vite. Är dessa faktiska omständigheter identiska eller i allt väsentligt des-

amma? Är omständigheterna i respektive förfarande ouplösligt förbundna med varandra till tid och rum?

Åtalet för miljöbrott avser att K under tiden april 2016 – 14 december 2016 förvarat fordonen på sin fastighet vilket inneburit faror för miljön. De faktiska omständigheter som åberopas mot K och som kan utlösa en straffrättslig påföljd är således att K under den angivna tidsperioden förvarat fordonen på sin mark.

Beslutet om vitesföreläggande är daterat den 15 december 2016. K förelades vid vite att senast sex månader efter att beslutet vunnit laga kraft frakta bort fordonen från fastigheten. Beslutet vann laga kraft den 2 november 2017. De faktiska omständigheter som åberopas mot K och som utlöste förpliktelsen att betala vite var således att K den 2 maj 2018 inte fraktat bort fordonen från fastigheten.

I det straffrättsliga förfarandet avser brottet således ett aktivt handlande, förvaring, under tiden april 2016 – 14 december 2016. I vitesförfarandet avser överträdelsen däremot underlåtenhet att senast den 2 maj 2018 ha företagit den aktiva handlingen att frakta bort de uttjänta fordonen.

Mot bakgrund av det sagda anser jag att de faktiska omständigheter som åberopas mot K i de båda förfarandena inte är identiska eller i allt väsentligt desamma. Gärningarna är av olika karaktär och skiljer sig därutöver åt tidsmässigt. Det är därför enligt min mening inte fråga om samma brott i den mening som avses i artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

Sammanfattningsvis anser jag att vitesförfarandet inte utgör hinder för att pröva åtalet i nu aktuell del. Hovrättens avvisningsbeslut bör därför undanröjas och målet i denna del visas åter till hovrätten för erforderlig handläggning.

Processfrågor

Frågan om prövningstillstånd

Prövningstillstånd får enligt 54 kap. 10 § första stycket 1 rättegångsbalken meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. För att bevilja prövningstillstånd enligt denna punkt krävs alltså att ett avgörande av Högsta domstolen blir av generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar.

Målet gäller frågan om den lagakraftvunna domen om att döma ut vite utgör hinder mot att pröva åtalet för miljöbrott eller, närmare bestämt, om vitesdomen och åtalet avser ”samma brott” i den mening som avses i europarätten.

Högsta domstolen har, såvitt jag kunnat finna, inte tidigare provat den i målet aktuella frågan. Vidare kan konstateras att underrättspraxis inte är enhetlig. Även om omständigheterna kan variera något kan följande domar nämnas där bedömningarna inte ligger i linje med hovrättens bedömning i det nu aktuella målet. Hovrätten för Övre Norrlands dom den 20 december 2017 i mål B 354-17, MÖD 2014:25, Svea hovrätts dom den 6 oktober 2011 i mål B 3557-11, MÖD 2009:21 och MÖD 2007:41.

Inom Åklagarmyndigheten handlägger Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (REMA) målen om brott mot miljöbalken och andra miljörelaterade brott. Enligt REMA kan domen komma att medföra flera praktiska problem i deras brottsbekämpande verksamhet. Inom REMA:s verksamhetsområde finns en rad tillsynsmyndigheter (kommuner, länsstyrelser och centrala tillsynsmyndigheter) som jobbar aktivt med vitesförelägganden inom sina respektive ansvarsområden. I situationer som den i målet är det är en vanlig ordning att tillsynsmyndigheten anmäler ett begånget brott varefter den felande föreläggs vid vite att vidta rättelse. Det kan handla om att förmå en verksamhetsutövare att genom sanering eller andra åtgärder undanröja sådana omedelbara eller latent miljöhot som brottet gett upphov till. Om hovrättens bedömning är riktig skulle de brottsbekämpande myndigheterna och tillsynsmyndigheterna genom en dialog tvingas till ett val mellan att antingen lagföra brottet eller genom vitesföreläggande förmå verksamhetsutövaren att undanröja hotet mot miljön. Intresset av att förhindra miljöskador skulle vid en sådan avvägning i praktiken kunna leda till en omfattande avkriminalisering, avseende t.ex. sådana gärningar som att i marken gräva ned tunnor med miljöfarliga ämnen.

Det finns enligt REMA en klar risk för att den nu aktuella hovrättsdomen kommer att sprida osäkerhet om vad som gäller såväl hos åklagarna som hos tillsynsmyndigheterna.

I sammanhanget bör noteras att om hovrättens dom är riktig synes det också innebära att en tillsynsmyndighet endast kan förelägga vite en gång. Det skulle således inte vara möjligt att återkomma med ett förnyat föreläggande med ett högre vitesbelopp. Som framgått i det föregående förutsätts i lagen om viten att så kan ske. I 2 § tredje stycket stadgas att när vite har förelagts, får nytt vite mot adressaten i samma sak inte föreläggas förrän det tidigare föreläggandet har vunnit laga kraft. För det fall hovrättens dom är riktig skulle det alltså innebära att såväl miljöbrottsbekämpningens som miljöskyddsarbetets effektivitet och trovärdighet urholkas. Detta i en tid när miljöfrågorna alltmer kommer i fokus i och med den ökande oron för den framtida utvecklingen.

Mot bakgrund av det sagda anser jag att en prövning av mitt överklagande skulle vara av vikt för ledning av rättstillämpningen.

Bevisning m.m.

Jag åberopar ingen bevisning.

Petra Lundh

Lars Persson

Kopia till:

Utvecklingscentrum
Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål Östersund (AM 8862-17)
Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål Göteborg, vice kammarchefen Jörgen Lindberg